

[AM2021.10.21V]

Retten i Esbjergs DOM - 2. november 2020 - 98-4463/2020, 98-4464/2020, 98-4465/2020 og 98-4466/2020 - 3300-86990-00178-20, 3300-86990-00172-20, 3300-86990-00149-20 og 3300-86990-00063-20

Anklagemyndigheden mod T1 , født august 1992, T2 , født marts 1997, T3 , født maj 1996 og T4 , født februar 2000

Anklageskrift er modtaget den 24. august 2020.

T1 , T2 , T3 og T4 er tiltalt for overtrædelse af

bekendtgørelse nr. 687 af 27. maj 2020 om forbud mod større forsamlinger og mod adgang til og restriktioner for visse lokaler og lokaliteter i forbindelse med håndtering af covid-19 § 16, stk. 1, nr. 1, jf. § 1, stk. 1, jf. bekendtgørelse nr. 791 af 7. juni 2020 om ændring af bekendtgørelse om forbud mod større forsamlinger og mod adgang til og restriktioner for visse lokaler og lokaliteter i forbindelse med håndtering af covid-19 § 1, nr. 1 og nr. 6,

ved den 12. juni 2020 omkring kl. 21:15 på parkeringspladsen tilhørende slagteriet X1 beliggende på adressen ... , By1 , at have deltaget i et arrangement, begivenhed, aktivitet eller lignende, hvor der er flere end 50 personer til stede, idet de deltog i en større forsamling, som bestod af betydeligt flere end 50 personer.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

De tiltalte har nægtet sig skyldige og har til støtte herfor i første række gjort gældende, at bekendtgørelse nr. 687 af 27. maj 2020, § 1, stk. 1, er i strid med grundlovens § 79 om forsamlingsretten.

Sagens oplysninger

Der er afgivet forklaring af de tiltalte og af vidnerne politiassistent V1 og politiassistent V2 .

[FORKLARINGER UDELAGT]

Øvrige oplysninger

T1 har i et Facebook-opslag på gruppen " X2 " den 8. juni 2020 blandt andet skrevet:

"Halløj derude ! vi er ikke helt væk !
Vi har kun lige haft en tænkepause !
I HAR PLANER D. 12/6-2020 SOS
Fordi der skal i mødes i By2 kl. 20
Vi glæder os til at se så mange som vi kan få fat i!
!! Regler!!
de simple regler vi stiller op
Ingen brænder eller hjulspin på pladsen!
Brug de opstillede skraldeposer/skraldespande som er i området
Følg Crews anvisninger
Bliv bag minebåndet, hvis det sættes op
..."

Anklagemyndigheden har fremlagt en udskrift af 23. oktober 2020 fra hjemmesiden: www.coronasmitte.dk/arrangementer-og-forsamlinger. Heraf fremgår følgende:

"

Hvad betyder det, at forsamlingsforbuddet kun gælder for arrangementer m.v., hvor der er flere end 50 personer til stede "på samme sted samtidig"?

Forsamlingsforbuddet indebærer, at det som udgangspunkt er ulovligt at afholde og deltage i indendørs og udendørs arrangementer, begivenheder, aktiviteter eller lignende, hvor der er flere end 50 personer til stede. Det gælder dog kun, hvis de flere end 50 personer befinder sig på samme sted samtidig.

Det betyder f.eks., at det vil være muligt at afholde et løb med flere end 50 deltagere, hvis arrangementet opdeles, så der deltager 50 personer i løbet om morgenen, hvorefter disse deltagere tager hjem, før de afløses af de næste 50 deltagere om eftermiddagen. Der kan godt være gengangere mellem deltagerne i formiddags- og eftermiddagsgruppen, så længe der aldrig er flere end 50 personer til stede på samme sted samtidig. Der er i sådanne situationer ikke et maksimum for, hvor mange der må deltage i det samlede arrangement. Det afgørende er, at der ikke på noget tidspunkt er forsamlet flere end 50 personer samtidig.

Det vil fx også være muligt at afholde konkurrencer, stævner eller lignende med flere end 50 deltagere, hvis konkurrencen, stævnet mv. afholdes med en betydelig geografisk spredning mellem deltagerne, der i praksis betyder, at deltagerne ikke befinder sig på samme sted samtidig. Det vil fx kunne omfatte kapsejladser og lignende større arrangementer på havet, hvor deltagerne sejler i mindre grupper med i almindelighed betydelig afstand mellem bådene. Det vil endvidere som udgangspunkt omfatte golfturneringer, orienteringsløb og lignende arrangementer med stor geografisk spredning mellem de enkelte deltagere eller mellem de enkelte mindre grupper af deltagere.

Den geografiske spredning mellem deltagerne skal opretholdes gennem hele arrangementet. Det vil således ikke være lovligt at afholde arrangementer mv. med flere end 50 deltagere, hvis flere end 50 personer samles før eller efter arrangementet til f.eks. fælles afgang eller pokaloverrækkelse, medmindre deltagerne i den forbindelse i al væsentlighed sidder ned på faste pladser med retning mod en scene, biograflærred, bane eller lignende. Der må endvidere under alle omstændigheder ikke deltage flere end 500 personer samtidig i det samlede arrangement.

Det vil heller ikke være lovligt at afholde arrangementer mv. med flere end 50 deltagere, hvor deltagerne nok er spredt over et større geografisk område, men hvor deltagerne fortsat krydser hinanden under arrangementet, fx et kræmmermarked, hvor boderne er fordelt over et stort areal, men hvor man bevæger sig rundt mellem boderne, eller et arrangement af festivallignende karakter, hvor deltagerne bor sektionsopdelt, men samles om fælles aktiviteter, herunder fx spise- eller barområder.

Det vil endvidere ikke i sig selv være nok til, at forsamlingsforbuddet ikke gælder, at et arrangement er opdelt i sektioner ved brug af fx hegn. En festival med flere end 50 personer til stede samtidig vil således eksempelvis ikke være et lovligt arrangement alene af den grund, at festivalen med et hegn opdeles i områder med 50 eller færre personer i hvert område. I ovenstående tilfælde befinder personer, der deltager i arrangementet, sig stadig samme sted."

De tiltalte er ikke tidligere straffet.

Rettens begrundelse og afgørelse

Det kan ud fra bevisførelsen lægges til grund, at de tiltalte alle deltog i streetrace-arrangementet i By1 den pågældende dag. De var alle inde på parkeringspladsen ved slagteriet, og de var alle bortset fra T4 på et tidspunkt ude af deres biler. Det er helt ubetænkeligt at lægge til grund, at der har været langt over 50 deltagere i arrangementet. Der er således efter det oplyste udstedt lidt over 220 sigtelser for overtrædelse af forsamlingsforbuddet, og der har været mellem 50-150 personer i området, der til fods forlod parkeringspladsen. Kun et fåtal af disse indgår efter det oplyste i det samlede antal sigtelser.

Ved lov nr. 208 af 17. marts 2020 blev der i epidemilovens § 6 indsat følgende bestemmelse:

"Sundheds- og ældreministeren kan, når det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme udbredelse af en alment farlig sygdom her i landet, efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om forbud mod afholdelse af og deltagelse i større forsamlinger, arrangementer, begivenheder m.v. Regler fastsat i medfør af 1. pkt. kan omfatte både indendørs, udendørs, offentlige og private forsamlinger, arrangementer, begivenheder m.v. ..."

Hjemlen blev udnyttet ved udstedelse af bekendtgørelse nr. 687 af 27. maj 2020. Ifølge dennes § 1 er det forbudt at afholde og deltage i indendørs og udendørs arrangementer, begivenheder, aktiviteter eller lignende, hvor der er flere end 10 personer til stede. Grænsen på 10 personer blev hævet til 50 personer ved bekendtgørelse nr. 791 af 7. juni 2020 med ikrafttræden den 8. juni 2020.

Af bekendtgørelse nr. 687 af 27. maj 2020 fremgår af § 2, stk. 2, at politiets skønsudøvelse efter § 1, stk. 1, skal ske under hensyntagen til Sundhedsstyrelsens generelle anbefalinger vedrørende smittefare fra covid-19.

Af bemærkningerne til den ovenfor nævnte § 6 i epidemiloven fremgår følgende omkring forholdet til grundlovens § 79:

"Ifølge grundlovens § 79 har borgerne ret til uden forudgående tilladelse at samle sig ubevæbnet. Offentlige forsamlinger har politiet ret til at overvåge. Forsamlinger under åben himmel kan forbydes, når der af dem kan befrygtes fare for den offentlige fred.

Det er almindeligt antaget i den forfatningsretlige litteratur, at grundlovens § 79, 3. pkt., ikke udtømmende gør op med de indgrebsmuligheder, der er over for forsamlinger. Det er således bl.a. antaget, at der - i det omfang der er hjemmel hertil i anden lovgivning - uafhængigt af grundlovens § 79, 3. pkt., kan foretages indgreb af hensyn til andre væsentlige offentlige eller private interesser, forudsat at der ikke dermed er tilsigtet et indgreb i forsamlingsens ytringstilkendegivelse som sådan, jf. bl.a. Poul Andersen, Dansk Statsforfatningsret (1954), side 700 ff. og 706 ff., Als Ross, Dansk Statsforfatningsret (3. udgave v. Ole Espersen, 1980), side 773 ff., og Henrik Zahle, Dansk Forfatningsret 3 (3. udg., 2003), side 131 f. Som eksempel nævner Poul Andersen, a.st., side 706 f., at sygdomme ifølge den daværende epidemilovs § 22 kan begrunde et forbud mod afholdelse af offentlige møder.

Højesteret tog ved dom af 16. august 1999 (optrykt i Ugeskrift for Retsvæsen 1999, s. 1798) stilling til bestemmelsen i § 1 i lov nr. 907 af 15. oktober 1996 om forbud mod ophold i bestemte ejendomme (rockerloven), der indeholder hjemmel for politiet til at forbyde en person at opholde sig i en bestemt ejendom under nærmere angivne betingelser.

Højesteret anfører i dommens præmisser bl.a., at grundlovens § 79 om forsamlingsfrihed af hensyn til muligheden for gennem forsamlinger at befordre meningstilkendegivelser sikrer, at forsamlinger kan afholdes uden forudgående tilladelse fra en offentlig myndighed og ikke vilkårligt kan forbydes. Bestemmelsen hindrer imidlertid ikke, at der ved lov fastsættes regler, som - uden at være rettet mod en forsamlings meningstilkendegivelser - begrænser forsamlingsfriheden, når dette sker til beskyttelse af andre væsentlige interesser, herunder andres liv og velfærd, idet sådanne begrænsninger dog ikke må gå videre end, hvad der er nødvendigt for en sådan beskyttelse, jf. herved også EMRK artikel 11.

Højesteret anfører desuden bl.a., at lovens forbudsordning er begrundet i hensynet til beskyttelse af omkringboende og forbipasserende og ikke er rettet mod gruppens forsamling som sådan eller dens adgang til meningstilkendegivelse. En afskæring af vedkommende gruppe fra ophold på den pågældende ejendom medfører, at den bliver uegnet som angrebsmål. På den baggrund anføres det bl.a., at lovens forbudsordning må anses for egnet til at opnå det formål, den forfølger, og at ordningens betydning for grupper, som gennem deltagelse i gensidigt væbnet opgør har gjort sig til angrebsmål, er beskeden i forhold til den tilstræbte beskyttelse af omkringboende og forbipasserende, der uforstyldt udsættes for fare, hvorfor Højesteret ikke fandt forbudsordningen stridende mod grundlovens § 79.

Navnlig den foreslåede § 6 vil efter omstændighederne kunne benyttes til at fastsætte regler om indgreb mod visse forsamlingsgrupper. Efter Sundheds- og Ældreministeriets opfattelse vil den foreslåede ordning ikke udgøre et indgreb i strid med forsamlingsfriheden efter grundlovens § 79. Der er herved lagt vægt på, at den foreslåede ordning ikke giver mulighed for at fastsætte regler eller i øvrigt foretage indgreb rettet mod meningsstilkendegivelser, men at eventuelle indgreb vil blive fastsat af hensyn til at beskytte et vægtigt hensyn til den offentlige sundhed, herunder hensynet til at mindske eller forhindre udbredelse af alment farlige sygdomme her i landet. Der er endvidere lagt vægt på, at det forudsættes, at indgreb mod forsamlingsgrupper foretaget efter regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse alene vil blive fastsat i det omfang og den tidsmæssige udstrækning m.v., som efter en konkret vurdering er nødvendigt for at beskytte hensynet til den offentlige sundhed.

Det bemærkes i øvrigt, at det for så vidt angår grundlovens § 79, 3. pkt., hvorefter forsamlingsgrupper under åben himmel kan forbydes, når der af dem kan befrygtes fare for den offentlige fred, er almindeligt antaget i den forfatningsretlige litteratur, at der i tilfælde, hvor faren udgår fra udenforstående, kan nedlægges forbud mod en forsamlingsgruppe ud fra nødretsbetragtninger, jf. Poul Andersen, a. st., side 710, Peter Germer, a. st., side 417 med note 44, og Henrik Zahle, a. st., side 131. Der kan i den forbindelse også henvises til bemærkningerne til politilovens § 7, stk. 4 (Folketingstidende 2003/04, tillæg A, sp. 5922). Det må antages, at nødretsbetragtninger efter omstændighederne tillige vil kunne danne grundlag for konkrete forbud mod forsamlingsgrupper som følge af udbredt smittefare."

Retten finder på baggrund af det i lovens forarbejder anførte, jf. herved Højesterets dom i sagen om rockerloven, at bekendtgørelsen om forbud mod større forsamlingsgrupper ikke er i strid med grundlovens § 79, da bestemmelsen har til formål at beskytte andre væsentlige interesser, herunder befolkningens liv og velfærd. Bestemmelsen findes efter det oplyste endvidere ikke at gå videre end, hvad der er nødvendigt for en sådan beskyttelse.

Sundhedsmyndighedernes beskrivelse af hvilke forsamlingsgrupper, der er omfattet af forsamlingsforbuddet på gerningstidspunktet, er ikke fremlagt. Det findes ubetænkeligt at lægge til grund, at anvisningen i alt væsentligt har haft samme ordlyd som angivet i udskriften fra den 23. oktober 2020, jf. ovenfor.

Som følge af det anførte findes de tiltalte ved at deltage i streetrace-arrangementet at have overtrådt det på daværende tidspunkt gældende forsamlingsforbud. Retten lægger således til grund, at forsamlingsforbuddet indebærer, at der ikke må deltage mere end 50 personer i et arrangement, og at det ikke har nogen betydning, om det samlede antal deltagere er delt op i mindre grupper. Dette findes i hvert fald at være tilfældet, når arrangementet som i nærværende sag afholdes indenfor et begrænset og forholdsvis koncentreret geografisk område.

Retten finder, at det efter bestemmelsens ordlyd er uden betydning, om deltagerne i arrangementet har været ude af deres biler. I den forbindelse bemærkes det, at såkaldte drive-in-arrangementer alene kan afholdes efter politiets godkendelse.

Straffen fastsættes for så vidt angår hver af de tiltalte T1 , T2 og T3 til en bøde på 2.500 kr., jf. bekendtgørelse nr. 687 af 27. maj 2020 § 16, stk. 1, nr. 1, jf. § 1, stk. 1, jf. bekendtgørelse nr. 791 af 7. juni 2020 § 1, nr. 1 og nr. 6.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Den nærmere rækkevidde af forsamlingsforbuddet herunder særligt spørgsmålet om, hvorvidt forbuddet også omfatter de deltagere, der ikke er ude af deres biler, findes at kunne give anledning til tvivl. T4 var efter det oplyste ikke ude af sin bil og deltog kun kortvarigt i arrangementet. Der findes for hendes vedkommende derfor at foreligge sådanne formildende omstændigheder, at straffen for hendes vedkommende bør bortfalde, jf. straffelovens § 83.

Sagerne er rejst som prøvesager, og retten har derfor valgt at beskikke en advokat for de tiltalte. Som følge heraf skal statskassen betale salæret til forsvareren for T1 , T2 og T3 .

Thi kendes for ret:

T1 skal betale en bøde på 2.500 kr.

T2 skal betale en bøde på 2.500 kr.

T3 skal betale en bøde på 2.500 kr.

Forvandlingsstraffen for bøderne er fængsel i 6 dage.

Straffen for T4 bortfalder.

De tiltalte T1 , T2 , T3 skal betale sagens omkostninger, dog skal statskassen betale salæret til de tiltaltes forsvarer.

Statskassen skal for så vidt angår T4 betale sagens omkostninger.

Henrik Tosti
dommer

.....

Vestre Landsrets 15. afdelings DOM - 21. oktober 2021 - S-0100-21

(dommerne Olav D. Larsen, Jens Røn og Iben Lihme Degnbol (kst.))

Anklagemyndigheden mod T4 , født februar 2000, T1 , født august 1992, T2 , født marts 1997 og T3 , født maj 1996, (advokat Allan Nejbjerg, Esbjerg, for alle)

Retten i Esbjerg har den 2. november 2020 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 98-4463/2020 m.fl.).

Påstande

Tiltalte T4 har påstået frifindelse, subsidiært stadfæstelse.

Tiltalte T1 har påstået frifindelse, subsidiært formildelse.

Tiltalte T2 har påstået frifindelse, subsidiært formildelse.

Tiltalte T3 har påstået frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpeelse.

Dommen er med Procesbevillingsnævnets tilladelse anket af anklagemyndigheden for så vidt angår T4 .
Dommen er med Procesbevillingsnævnets tilladelse anket af de tre øvrige tiltalte.

Forklaringer

De tiltalte har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans. Der er endvidere afgivet forklaring af politibetjent V3 .

T1 har supplerende forklaret, at han havde arrangeret træffet med hjælp fra T3 . Der var dengang ca. 2.600 medlemmer af Facebookgruppen, som nu er lukket. Der blev sigtet ca. 220 personer den pågældende aften, men han ved ikke, hvor mange personer der var i alt. Deltagerne var fordelt over hele parkeringspladsen, og der var også folk ved tankstationen i nærheden af pladsen. Efter hans opfattelse var der tilstrækkelig afstand mellem grupperne, og folk fulgte hans anvisninger om at holde afstand og blive i grupperne. Ugen efter var der et veterantræf ved Sted , som foregik på helt samme måde, og politiet vurderede her, at forsamlingsforbuddet blev overholdt.

T3 har supplerende forklaret, at han hele tiden var ved sin egen bil sammen med de to andre. Bilen var parkeret på parkeringspladsen helt mod vest tæt på indkørslen. Han var kun væk fra bilen en enkelt gang for at tale med **T1**. Der var ca. 6-8 meter til den næste gruppe.

T4 har supplerende forklaret, at hun blev i sin gruppe, hvor de var i alt tre personer. De var ude af bilen et øjeblik, men gik ind i bilen igen, da det begyndte at regne. Bilen var længst mod vest på parkeringspladsen lidt nord for **T3s** bil.

T2 har supplerende forklaret, at han stod sammen med to kammerater ved deres biler. Hans bil var i den nordlige ende af parkeringspladsen i anden række fra vest. Han gik ikke rundt på pladsen. Den næste gruppe var et stykke væk.

V3 har forklaret, at han blev sendt dertil af vagtcentralen og var blandt de første politibetjente på stedet. Han ankom til parkeringspladsen ad den vestlige indkørsel. Han husker ikke, hvor mange personer der var ved tankstationen i nærheden af parkeringspladsen. Da politiet ankom, begyndte nogle at gå fra parkeringspladsen til tankstationen. Han havde fokus på parkeringspladsen. Han har ikke taget billeder af parkeringspladsen, men det gjorde færdselspolitiet.

Det er en stor parkeringsplads, som var fyldt med biler, og der var mange mennesker til stede. Ved den vestlige indkørsel stod der nogle og dirigerede biler ind på pladsen. Han vurderede, at der var omkring 200 mennesker til stede. De fleste stod i grupper fra 5-10 personer til større grupper på 30-40 personer. De stod forholdsvis tæt, og de fleste stod ved den første indkørsel, hvor der var temmelig "crowded". Der var mellem 1 meter og 30-40 meter mellem grupperne. Folk bevægede sig rundt på pladsen og gik til og fra deres biler. De fleste biler holdt i parkeringsbåsene, og der var ikke mange ledige båse.

De meldte deres iagttagelser tilbage til vagtcentralen. Der var i begyndelsen tvivl om, hvordan arrangementet skulle håndteres i forhold til forsamlingsforbuddet. Vagtcentralen besluttede, at arrangementet skulle lukkes. Der blev sigtet ca. 220 personer.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 687 af 27. maj 2020 om forbud mod større forsamlinger og mod adgang til og restriktioner for lokaler og lokaliteter i forbindelse med håndtering af covid-19 som ændret ved bekendtgørelse nr. 791 af 7. juni 2020 var det den 12. juni 2020 forbudt at afholde og deltage i indendørs og udendørs arrangementer, begivenheder, aktiviteter eller lignende, hvor der var flere end 50 personer til stede.

Forsamlingsforbuddet i bekendtgørelsen, som er udstedt i medfør af den dagældende epidemilov, er fastsat af hensyn til at beskytte et vægtigt hensyn til den offentlige sundhed, herunder hensynet til at mindske eller forhindre udbredelse af en alment farlig sygdom her i landet. Forbuddet omfatter kun forsamlinger mv. af en vis nærmere angiven størrelse, ligesom der er fastsat forskellige undtagelser fra forsamlingsforbuddet, herunder forsamlinger med et politisk eller andet meningsfordrende øjemed, jf. § 13, stk. 2.

Landsretten tiltræder på denne baggrund, at bestemmelsen om forsamlingsforbud ikke er i strid med grundlovens § 79. Lovgivningsmagten er ikke afskåret fra i epidemiloven at bemyndige den relevante minister til at fastsætte regler om et forbud mod større forsamlinger mv.

Landsretten lægger til grund, at arrangementet den 12. juni 2020 blev afholdt, efter at T1 lavede et opslag i Facebook-gruppen "X2". Der blev efter det oplyste sigtet ca. 220 personer for overtrædelse af forsamlingsforbuddet, og der var herudover et større antal personer, som forlod området uden at blive sigtet. Der var således langt over 50 personer til stede ved arrangementet.

Efter forklaringerne afgivet af flere af de polititjenestemænd, som var til stede, lægger landsretten til grund, at parkeringspladsen var næsten fyldt med biler, at der var mange personer til stede, som opholdt sig i større eller mindre grupper, at flere af grupperne stod tæt på hinanden, og at flere af personerne på parkeringspladsen bevægede sig rundt mellem hinanden. Landsretten finder på denne baggrund, at der ikke har været en sådan betydelig geografisk spredning mellem deltagerne, at arrangementet ikke er omfattet af bekendtgørelsens § 1, stk. 1. Dette gælder efter ordlyden af og formålet med bestemmelsen, uanset om en deltager under arrangementet alene måtte have opholdt sig i en bil.

Landsretten tiltræder herefter, at de tiltalte, som alle deltog i arrangementet, er fundet skyldige i overtrædelse af bekendtgørelsens § 1, stk. 1, som sket.

Efter forarbejderne til den dagældende epidemilov er straffen for overtrædelse af bekendtgørelsens § 1, stk. 1, som udgangspunkt en bøde på 2.500 kr. Der er i den foreliggende sag ikke grundlag for at fravige dette udgangspunkt for de tiltalte, som alene har deltaget i arrangementet. T1 var arrangør og havde i den forbindelse en ledende rolle i afviklingen af arrangementet.

Landsretten finder herefter, at straffen for T1 passende kan fastsættes til en bøde på 5.000 kr., og at straffene for T4, T2 og T3 passende kan fastsættes til en bøde på 2.500 kr.

Med de anførte ændringer stadfæster landsretten dommen.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes med følgende ændringer:

Straffen for T1 forhøjes til en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen er fængsel i 8 dage.

T4 straffes med en bøde på 2.500 kr. Forvandlingsstraffen er fængsel i 6 dage.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for begge retter.

Olav D. Larsen

Jens Røn

Iben Lihme Degnbol
(kst.)